

Toinen näkemys Billnäsin tilanteesta

Kyläyhdistys Pro Billnäs ry haluaa kiinnittää huomiota yksipuoliseen tiedonvälittämiseen Billnäsin kehittämisen ja asemakaavoituksen vaiheista sekä tavoitteista.

Billnäsin Ruukki Oy:n omistaja Olli Muuraisen on viestinnällään luonut kuvaa, jossa Billnäsin ruukin kehittämisen ovat pysäyttäneet – vain hieman kärjistäen – kilpailua estävä ja ilkeilevä Fiskars Oyj, osaamattomat virkamiehet ja tyhmit asukkaat. Tuo näkemys vaatii oikaisun.

Harva billnäsläinen vastustaa sitä, että ruukissa sijaitseisi kokous- ja konferenssikeskus. Kritiikkiä ovat aiheuttaneet suunnitelmien mittakaava ja tapa, jolla hanketta on viety eteenpäin.

Sekä kyläyhdistys että kaavoitusta valvovat viranomaiset (mm. Museovirasto ja Uudenmaan ELY-keskus) ovat kaavoituksesta antamissaan lausunnoissa suhtautuneet kriittisesti useisiin kaavaehdotuksen kokous- ja konferenssikeskusta koskeviin ratkaisuihin. Uudenmaan ELY-keskus on jopa todennut kaavaehdotuksen esitetystä muodostaan lain vastaiseksi. (Lausunnot ovat luettavissa verkossa kaava-asiakirjojen liitteenä osoitteessa projektifcg.lisko.verkkovaraani.fi/projektit/billnas/)

Jo kaavoituksen lähtötilanne on ollut ongelmallinen, sillä suunnittelun pohjana on ollut yhdelle maanomistajalle (Billnäsin Ruukki Oy:lle) – osin hyvinkin epämääräisesti – sovitut uudisrakentamisen kerrosneliömäärät, jotka kaavoittaja sitten on väkisin sijoittanut ruukin alueelle. Lain mukaan kaavoituksella on kuitenkin varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Kaavoituksen alussa olisi tullut perusteellisesti selvittää, kuinka paljon uutta rakentamista Billnäsiin voi sijoittaa tuhoamatta ruukinmiljöön arvoa valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä. Samalla olisi tullut selvittää, miten vanhaa rakennuskantaa voidaan uudelleenkäyttää, ja mihin on mahdollista sijoittaa uudisrakentamista vanhaa rakennuskantaa alistamatta. Kaavaehdotuksesta voi todeta maanomistajan rakennusneliömäärätoiveet ylisuuriksi, näin ollen on viranomaisten on ollut pakko todeta, ettei kaava täytä lain vaatimuksia.

Myös Fiskars Oyj:n rooli Billnäsin ”kehityksen jarruttajana” on tuotu näkyvästi esiin Billnäsin ruukki Oy:n tiedotteissa yhtiöiden välisistä kariutuneista maakaupoista. Näkemyksemme mukaan Billnäsin ruukki Oy:n olisi mahdollista kehittää toimintaansa nykyisissäkin puitteissa. Mikäli yritykset myöhemmin pääsevät neuvotteluissaan sopimukseen, ei mikään estäne yrittäjää tällöin suunnittelemaista toimintansa laajentamista.

Kaavoituksen ja maakauppojen lisäksi Billnäsisissä, kuten Fiskarsissakin, puhuttaa Ruukkiasuntojen kohtalo. Kaupungin omistaman Kiinteistö Oy Ruukkiasuntojen vuokra-asuntokannan myynti Muuraiselle (kauppaa koskevia valituksia käsitellään edelleen oikeudessa) on jo yksin Billnäsisissä tyhjentänyt useita vuokra-asuntoja, mm. kolmikerroksisen kerrostalon Hammarborgin kaikki 16 asuntoa. Monet täällä vuosikausia asuneet ovat joutuneet muuttamaan muualle, vastoin tahtoaan.

Kotien menetys ja tyhjenevä kylä aiheuttavat ymmärrettävästi monissa asukkaissa negatiivista suhtautumista Billnäsin kehittämiseen ja Olli Muuraisen rooliin siinä. Kaupungin päättäjät ovat vastuussa siitä, että asunnot myytiin Muuraisen yhtiölle, vaikka muitakin hyviä tarjouksia oli. Tässäkin suhteessa kaupunki on ollut hämmästyttävän yhteistyöhaluinen Muuraisen kanssa, vaikka hän toisin antaa ymmärtää.

Näkemyksemme mukaan Billnäsin ruukkialueen kehittämisen ja kaavoituksen lukkiutuminen on ensisijaisesti Olli Muuraisen oman toiminnan seurausta ja

eräänlaista "laillista kiristämistä". Eteenpäin pyrkivällä, yhteistyökykyisellä yrittäjällä olisi mahdollisuus kehittää ruukkia hyvässä hengessä, vaihteittain, alueen muiden toimijoiden kanssa. Nykyiselle alueelle olisi mahdollista suunnitella sen kokoinen tapahtuma- ja konferenssikeskus kuin sille – myös kulttuuriympäristö huomioiden – realistisesti mahtuu.

Haluamme käydyssä mediakeskustelussa kiinnittää huomiota siihen, että Billnäsin ruukki ja ruukkikylä on paljon laajempi kokonaisuus kuin Billnäsin Ruukki Oy:n nyt omistamat kiinteistöt tai edes kaavoituksen kohteena oleva alue. Billnäsin ruukki -nimen epäselvä käyttö uutisoinnissa, kuten ilmaisut "Billnäsin ruukki lopettaa toimintansa" (tarkoitettaessa Billnäsin ruukki Oy:tä) on aiheuttanut paljon harmia muille ruukin yrittäjille. Billnäsin on Billnäsin Ruukki Oy:n lisäksi runsaasti muitakin toimijoita, yrittäjiä ja yhdistyksiä. Toimintaa ja tapahtumia ruukkikylässä on niin matkailijoille kuin alueen omille asukkaille ympäri vuoden.

Pro Billnäs ry haluaa, sääntöjensäkin mukaan, "vahvistaa yhteistyötä alueellaan ja ajaa yhteistä etua sekä edistää kulttuurimaiseman ja luonnonarvojen säilyttämistä ja ruukkien tunnettavuutta". Yhdistys toivoo ja pyrkii edistämään rakentavaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä ja tavoitteiden yhteensovittamista niin kaavoittamisessa kuin ruukin kehittämisessäkin. Pidämme erittäin valitettavana, jos Billnäsin ruukin ydinalueella ei tapahdu mitään kehitystä lähivuosina.

Perustuslain mukaan vastuu ympäristöstä kuuluu kaikille. Jotta tämän vastuun voi kantaa, on pyrittävä osallistumaan ja vaikuttamaan myös ympäristöä koskevaan päätöksentekoon, ja siinä suhteessa yhdistys aikoo edelleen olla aktiivinen.

Pro Billnäs ry, hallitus.